

ІСТОРІЯ

ПОСТУКАЙ У БРАМУ МИНУЛОГО

Хто хоче доторкнутися до історії, не обов'язково мандрувати за тридев'ять земель

Учні нашої школи давно мріяли побувати в історичних куточках неньки-України. І ця мрія здійснилася. У червні цього року вчитель історії Василь Михайлович Шклярук організував поїздку у Дубно, Кременець, Тернопіль, Скалу-Подільську, Кам'янець-Подільський, Хотин.

6 стор.

У Дубні ми побували у замку князів Острозьких. Довідалися, що його будівництво розпочалося ще у XIV ст. за Федора Острозького, а нового замку - на межі XV-XVI століть. Головний в'їзд на його територію обрамляє величезний портал - єдиний фрагмент, який зберіг свій первісний вигляд. Усі інші частини фортеці були реставровані. Особливо мене зацікавило те, що велику роль у розвитку міста відіграв Дубенський форт. Він був зведений у 70-х роках XIX століття на лівому березі болотистої Ікви. Згодом тут стали будувати дороги, мости, позбавилася торгівля.

Із Дубна 40 екскурсантів відправились до Кременця. Там відвідали жіночий монастир, дізналися про історію його заснування та розвитку. Здивувала велика кількість ікон, привезених з усього світу.

У храмі сталося багато звілень. Жителі міста вважають це великим дивом і коли дошкуляють недуги, приходять сюди помолитися та попросити у Господа спасіння.

Після короткої екскурсії монастирем, піднялися на гору Бону. На ній знаходяться руїни Кременецького замку, який був збудований на початку XIII століття. І щоб додати у кров адреналіну, вирішили не виходити на гору дорогою, а самим підкорити круті схили Бони. Звичайно, було важко, та учні подолали нелегкий шлях і були вражені чудесним

йому щиро дякуємо. До вчора було далеко, то ж нас потягнуло на руїни фортеці, а заодно і на річку Збруч.

Фортеця будувалася таким чином, щоб із трьох боків її захищали скелі та ріка, і лише з півдня можна було потрапити в укріплення. Але і тут знаходилася велика кількість перешкод для ймовірних нападників: глибокий рів, наповнений водою, кам'яні стіни та підвісний міст, який при потребі опускався на товстих ланцюгах. До нашого часу збереглися руїни палацу, башта та оборонні стіни.

Вузькою стежкою спустилися до річки, яка розділяє Тернопільську та Хмельницьку області. Оскільки там мілко, нам дозволили трішки скупатися.

Наступного ранку дружна компанія відправилась у місто-музей, заповідник республіканського значення Кам'янець-Подільський. Місто знаходиться на скелястому острові і омивається річкою Смотрич. Досі невідома остаточна дата виникнення Кам'янця, та завдяки праці археологів можна припустити, що він існував ще в XIV столітті. Кам'янець-Подільський за свою історію зазнав великої кількості руйнувань та пербудов. Оборонні укріплення зводилися лише там, де можна було легко потрапити на острів, а саме із заходу та на пологому схилі каньйону з північного заходу. Їхніми основними частинами були брами та шлюзи, які перетинали річку. Третя дорога захищалась укріплен-

кілька храмів. У період розвитку Кам'янця тут існувало більш як 20 культових споруд, з яких до нашого часу збереглося 13 - церкви, монастирі, каплиці, костьоли.

Згодом ми відправилися у Кам'янець-Подільський замок. Там нашу увагу привернула глибока яма, яку ще

земними ходами, вийшли на подвір'я замку. Заглянули в музей, ознайомилися, як жили люди на території міста, з їх культурою, вбранням, прикрасами.

Після довгої та дуже цікавої екскурсії по Кам'янець-Подільському, відправилися до Хотинської фортеці. Ар-

ПОСТУКАЙ У БРАМУ МИНУЛОГО

Продовження. Початок на 1 сторінці.

подолали нелегкий шлях і були вражені чудесним краєвидом, панорамою міста. Відтак усі відразу стали фотографуватися. Стомлені, але збагачені враженнями, спустилися з гори до автобуса.

Наступна зупинка була у Скалі-Подільській. У місті Василь Михайлович попросив директора місцевої школи виділити нам приміщення для ночівлі. Керівник навчального закладу Роман Романович погодився, за що

перетинали річку. Третя дорога захищалась укріпленнями замку, Миської брами та Вірменського бастиону.

Ми відвідали церкву святих Петра і Павла, картинну галерею міста, українсько-польський та вірменськийринки, побачили колодязь, який замурували тому, що вода у ньому солоні і не придатна для пиття.

У XIV столітті у місті проживали представники трьох общин - українців, вірмен та поляків, кожна з яких мала

Продовження. Початок на 1 сторінці.

називають Борговою. У ній можна побачити безліч монет, які кидають туди туристи. Замок зведений на основі могутнього укріплення з одинадцятьма баштами, кожна із них має назву. У Чорній вежі знаходиться велика криниця глибиною більш як 30 метрів. А в XIX столітті у Папській (Кармелюковій) вежі був ув'язнений Кармелюк. Він декілька разів намагався звідти втекти, але його затримували і знову кидали до в'язниці.

Водили нас у підземелля, де працівники місцевого музею відтворили панораму подій війни із турками. Коли проходиш мимо цих "ляльок", то мурашки по шкірі бігають. Побродивши під-

хеологи свідчать, що східні слов'яни побудували тут у VIII столітті дерев'яне укріплення, яке обросло довкола поселеннями і завдяки торгівлі швидко розвивалося. Замок Хотина охороняв переправу на Дністрі та затримував грабіжницькі напади ворогів. Хотинська фортеця була свідком багатьох історичних подій. Найбільша битва відбулась у 1621 році, коли запорожці на чолі з гетьманом Петром Сагайдачним звільнили український та польський народи від Османської імперії. Під час цього бою Сагайдачний одержав поранення. За своє визволення вдячний народ спорудив йому пам'ятник, який знаходиться

біля Хотинської фортеці...

Гадаю, що таких екскурсій, як наша, організувати потрібно якомога більше. Особисто я дізналась дуже багато про історію українських міст. Бо вивчення цього матеріалу за підручником незрівнянне із побаченням на власні очі. Завдяки Василю Михайловичу ми побували у Луцьку, Львові, Києві, Острозі, Берестечку, в Млинівському краєзнавчому музеї і ще в багатьох цікавих міс-

цях. І я хочу від імені всього учнівського колективу висловити щире вдячність нашому світовідкривачу В.М.Шклярюку за цікаві подорожі, які він нам організував, а також подякувати директору школи м.Скала-Подільська Роману Романовичу, котрий гостинно нас зустрів.

Ірина МАЛЬЧЕВСЬКА,
учениця 8-Б класу
Новоукраїнської
ЗОШ I-III ст.

